

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljatve na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista: „Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donašanja na dom): K 1-92, (z donašanjem na dom): K 2-40, po pošti K 2-50; v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Volilci! Pozor!

V vseh občinah so že razpostavljeni volilni imeniki, vsakdo naj gre pogledat, če je vpisan in če je pravilno vpisan. Volilno pravico imamo v zakonu zajamčeno, zato pa tudi pazimo, da jo bomo mogli izvrševati. Kdor ni vpisan v volilni imenik ali pa, kdor je slabo vpisan, ta naj reklamira. Reklamacija naj se takoj pošlje županstvu, priloži naj se ji krstni, ozir. domovinski list; ako bi reklamacija ne imela uspeha, potem je treba vložiti pritožbo na c. kr. okrajno glavarstvo, oz. na c. kr. deželno vlado. Vsak tak slučaj naj se tudi takoj nam naznani!

Volilci! Pozor torej na volilne imenike! Pozor na agitacijo nasprotnikov, ki se poslužujejo vseh mogočih sredstev, da oropajo neljube jim volilce ob volilno pravico.

Drugače pa: na delo za zmago našega socialno-demokratskega kandidata! Vsakdo bodi agitator, vsakdo prepričaj in pridobivaj volilcev za našega kandidata!

Z delom do zmage!

Volilni odbor.

Kandidat za državnozbornega poslanca v sodnih okrajih Idrija—Logatec—Cerknica—Vrhnika je sodrug

Josip Kopač

strokovni tajnik v Trstu.

kateremu edinemu naj se oddajo glasovi zavednih volilcev.

Volilno gibanje v našem okraju.

Zdaj imamo tri kandidate! Poleg našega sodruga Josipa Kopača stojita v bojni vrsti še dva; — enega so zagrešili klerikalci, drugega pa liberalci. Klerikalci se niso mogli dolgo odločiti, koga bi postavili v naših krajih, ali končno so določili gosp. Gostinčarja, ki je bil že pred desetimi leti določen za kan-

didata v peti kuriji, ali je že takrat moral odstopiti dr. Kreku, ker so ga sami klerikalci smatrali za nezmožnega, da bi bil državni poslanec. Liberalci pa so prišli na plan z gospodom Grudnom z Jeličnega vrha. Ime gosp. J. Grudna se tudi prav velikokrat pojavlja, kadar se piše, oziroma govori o kandidatih. Pred leti, pri deželnozbornih volitvah, so korteširali liberalci po idrijsko-vipavskem okraju z imenom Grudnovim, češ,

ta bo naš kandidat, ali Gruden se je umaknil Božiču iz Vipave, ki je bil tudi izvoljen! Janez Gruden je mož, ki se še nikoli ni vtiikal v politiko; njegove kupčije, lesna trgovina, gostilna in poljski pridelki mu ne dopuščajo, da bi se pečali kaj več z javnimi posli. Gruden je sicer predsednik «okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji» — kjer vse delo opravlja znani Tinče Lapajne. Gruden je tudi predsednik cestnega odbora. O delovanju tega odbora bomo pisali po volitvah; zdaj nočemo, ker se nam gosp. Gruden smili. Mož je sedel na lep nekim nerazsodnim elementom, ki se za njegovim hrbtom potuhneno smejejo...

Edini resni kandidat v našem okraju se seveda sodrug Josip Kopač, strokovni tajnik v Trstu. To morajo potrditi vsi kakor liberalci tako klerikalci! Josip Kopač je izmed vseh treh kandidatov edini, ki je v javnem življenju znan kot resničen politik, kot marljiv delavec za blagor ljudstva, kot neustrašen zagovornik narodovih pravic.

Res, kako velikanska razlika je med sodr. Josipom Kopačem in ostalima dvema kandidatom!

Mali Gostinčar se celo samemu dr. Šušteršiču zdi povsem nezmožen za posel poslanca. Zato je dr. Šušteršič sam tudi proglasil, da bode on delal v državnem zboru mesto Gostinčarja... In ubogega Gostinčarja so priporočali le zato volilcem, ker se bode volilo **stranko**, ne **osebe** Gostinčarjeve. Razsodnim ljudem pač to zadostuje, da spoznajo, kogane smejo voliti!

J. Gruden je bogataš ter ima rodbinske zveze v okraju. — Zato naj s temi pomaga ujeti nekaj glasov, «da se bodo saj liberalni glasovi zadnjikrat v tem okraju sešteli», kakor je rekel pred logaškimi zaupnim shodom pri Kramarju v pred-sobi znani liberalni veljak v zelenem klobuku.

In sodr. Josip Kopač? Moža pač pozna vsak organiziran delavec; petnajst let že deluje v naši delavski stranki, neumoren, neutrudljiv — proletarček za vsako delo in v vsakem času. Dasi je nehvaležno delo v stranki proletarcev stati na čelu — sodr. Josip Ko-

pač je bil vedno povsod, kjer se ga je zahtevalo... Ni treba skoro izgubljeni besedi: sodr. Josipa Kopača pozna zavedna slovenska javnost! Vsak razsoden volilec se mora med temi tremi kandidati odločiti, da zapiše na volilni listek ime: Josip Kopač, strokovni tajnik v Trstu.

Ljudstvo se je tudina vseh štirinajstih shodih, katere smo dosedaj bili priredili, soglasno izreklo za Josipa Kopača. Idrija, Spodnja Idrija, Žiri, Črni vrh, Dolenji Logatec, Gorenji Logatec, Grahovo, Cerknica, Unec, Rakek, Borovnica — v vseh teh krajih se je že predstavil kandidat sodr. J. Kopač, povsod so se zavedni in razumni volilci izrekli, da bodo le njemu oddali glasove.

Sledé naj poročila o shodih, da si bodo čitatelji predstavili, kakšen položaj je v našem okraju za našega kandidata. O prvih štirih shodih smo že poročali. Tu objavljamo le poročila o shodih 16., 17., 19., 23., 24 in 25. sušca.

* * *

Idrija. 23. m. m. zvečer se je zbralo v pivovarno k Črnemu orlu nad 600 volilcev. Poročal je kandidat sodr. Josip Kopač o pomenu sedanjega volilnega boja. V lepem govoru je prav temeljito razpravljaval o liberalizmu, klerikalizmu in socializmu. Dotaknil se je tudi kandidature vsake posamezne stranke. Iz Kopačevega govora je mogel vsakdo jasno razvideti, da je za naše kraje edino kandidatura socialnega demokrata vsprejemljiva. — Govoril je nato sodr. Anton Kristan, ki je prav jasno obrazložil, zakaj liberalci kandidirajo v našem okraju sploh, in še specielno: zakaj kandidirajo J. Grudna? Kandidatura veleposestnika in veletržca Janeza Grudna je prav smešna, kajti mož ne razume o politiki prav nič. Edino eno lastnost ima, ki pa je seveda za liberalce najmerodajnejša, namreč, da je bogat, in vsled bogastva tupatam od zaslepljenih in nerazumnih ljudi rešpektiran. Pred bogatašem se še tupatam nerazsodneži klanjajo. Na te nerazsodneže pa špekulirajo liberalci! Sami dobro vedo, da Gruden sploh ni za poslanca, ali kaj to — zgago hočejo imeti ter ovirati socialno

demokracijo v njenem boju. Socialni demokratje si bodo to zapomnili. O klerikalcih ni govoriti. Gostinčarjeva kandidatura je za delavce ter za razsodne ljudi nesprejemljiva, kajti klerikalnega podrepnika Idrija ne bode volila. Shod je nato enoglasno odklonil Grudnovo in Gostinčarjevo kandidaturo in z velikim navdušenjem odobril **Josipa Kopača**, kandidata socialne demokracije. Govorila sta še sodr. Ivan Straus ter (končno besedo) kandidat J. Kopač, na kar se je prav lepi shod po triurnem trajanju zaključil.

Spodnja Idrija. Takega shoda pa ne! 1000 ljudi se je zbralo 26. m. m. ob 11. uri dop. za Burnikovo gostilno, da posluša govor našega kandidata Josipa Kopača, ki je razvil prav lepo program socialne demokracije. Poslušalci so pozorno poslušali govornika. Mnogokrat so burno pritrjevali. Poznalo se je, da govori govornik vsem iz srca. — Govoril je še sodr. A. Kristan, ki je na podlagi delovanja v drž. zboru pokazal, kako se je delovalo proti ljudstvu. Predlog za dveletno vojaško službo je padel, predlog za znižanje davka na sladkor je padel — upeljal se je colninski tarif, ki je zvišal cene potrebinam ljudstva i. t. d. i. t. d. Shod je enoglasno odobril kandidaturo sodruga Josipa Kopača.

Črni vrh nad Idrijo. 24. m. m. na 11. uro sklicani volilni shod socialnodemokratske stranke je bil prav zelo poučen. Zbralo se je do 280 volilcev iz Črnega vrha. Gasilni dom je bil poln. Kaplan in župnik sta prignala par ovčič, katerih večina so bili — nevolilci. Shod je otvoril sodr. Anton Kristan iz Idrije ter na kratko obrazložil pomen zborovanja dal besedo kandidatu socialnodemokratske stranke sodr. **Josipu Kopaču**. V poldrugo uro trajajočem govoru je pojasnil sodrug J. Kopač pomen volitev ter namene strank, ki se potezajo za mandate. Hudo je bičal klerikalno stranko, ostro preciziral razmerje med vero in cerkvijo ter logično prišel do zaključka, da klerikalni stranki noben razumnik ne more oddati glasu. — Kaplan Pravkar je dobil po sodr. J. Kopaču besedo. Premleval je stare neumnosti. Judje so voditelji socialne

demokracije. Militarizem mora biti, drugače bi bila v nevarnosti domovina. Socialna demokracija ni za Črni vrh, kajti tod je le za ljudsko stranko prostor. Duhovni so najboljši voditelji naroda i. t. d. Za kaplanom Pravkarjem je čvekal Dragotov fant iz «Domo-ljuba» o Marksu, Lasalu in Fromeju. Sodrug Ant. Kristan je vprašal fanta, ali je že videl kdaj kako Marksovo knjigo od zunaj — nakar je postal fant ves rdeč; zborovalci pa so se muzali, češ, zdaj jo je pošteno skupil. Sodr. A. Kristan je nato v daljšem govoru ožigosal kaplanova izvajanja ter konstatiral, da bi takih besedi od kaplana rimskokatoliške cerkve nikoli ne pričakoval. Kaplan je še nekaj govoril, nakar je imel sodr. J. Kopač zaključno besedo. — Shod je bil prav lep. Volilci so prav pazno poslušali govornika in bili prav nevoljni nad medklici kaplanovih podrepnikov, ki so se sploh prav grdo obnašali. Eden je vpil, da je meso še prepoceni, po 2 gld. kila naj bo i. t. d. Pokazalo se je, da so kaplanove ovčice najmanj razumne stvarice. — Rečemo lahko, da bo shod vzbudil prav lepe uspehe. Odkrita in poštena beseda najde pri našem kmetu vedno uvaževanje.

Žiri. Klerikalci delujejo na vse kriplje, tudi liberalci «delujejo» za siromaka J. Grudna — seveda mi socialni demokratje ne zaostajamo. Shod 25. m. m. popoldne je bil za današnje razmere prav lepo obiskan. Ker je liberalna posestnica sokolske dvorane odpovedala zborovalni prostor, vršil se je naš volilni shod na prostem. Sodr. Josip Kopač je razvil program socialne demokracije v poljudnem govoru. Zborovalci so mirno poslušali, in poznalo se je, da jim govori govornik od srca. Sodr. Ant. Kristan je na kratko reasumiral izvajanja kandidata J. Kopača ter konstatiral, da, kdor prav misli, gotovo bo volil socialnega demokrata. — Shod v Žireh bo obrodil prav veliko sadu. 14. maja se bo to prav lepo pokazalo. Žirovska občina je raztrešena, in treba bo še v raznih podobčinah shodov, ki prinesejo svetlobe v naše kraje.

Iz Cerknice. Kaj takega pa še ne! 500 do 600 ljudi na shodu, ki so ga priredili 17. m. m. ob $\frac{1}{2}$ 4. uri popoldne socialni demokratje v našem kraju! Dvorana in vrt

pri Zalarju sta bila polna zborovalcev. Krasni volilni shod je otvoril sodrug Ant. Kristan iz Idrije, ki je pojasnil tudi važnost današnjega zborovanja. Predstavil je kandidata sodruga Josipa Kopača, ki je nato povzel besedo, da razvije program socialne demokracije. Klerikalci so prignali na naš shod kakih 100—120 ljudi z namenom, da ga razbijejo. Sodrug Anton Kristan je opozoril klerikalne razgrajače, naj bodo mirni, in če bodo morali spoznati na sebi samih sadove onega zakona, kojega so proti socialnim demokratom skovali. Med govorom sodruga J. Kopača so klerikalci pod komando župnika iz Grahovega, kapelana iz Cerknice, ter dr. Pegana iz Ljubljane delali razne medkllice, češ, da bi napravili nemir. Ali ljudstvo jih je zavrnilo ter poslušalo prav poučni govor sodruga J. Kopača zelo napeto in pozorno. Po sodrugu J. Kopaču se je oglasil — dr. Pegan, klerikalni koncipijent odvetnika Vencajza. Šopiril se je kakor petelin na gnoju. Razume se samoposebi, da so mu kaplan Lavrenčič, grahovski fajmošter, ter še par drugih glasno pritrjevali. Eden je celo vriskal. Ko je dr. Pegan končal, se je oglasil za besedo zopet sodrug Kopač. V tem hipu je pa zadonela klerikalna komanda: naši ven — in že so marširali backi iz dvorane. Sodr. A. Kristan pa skoči na mizo ter izposluje si posluš, konstatira, da klerikalci zato pode svoje revčke s shoda, ker bode sedaj sodrug J. Kopač pokazal, kako nesramen je bil dr. Pegan v svojih izvajanjih proti socialni demokraciji. (Tako je! Klerikalci so sleparji ljudstva! — doneli so klici zborovalcev). Odslo je 50—60 backov — 450 do 500 mož je pa še ostalo na zborovališču ter s še večjo pozornostjo poslušalo Kopačev odgovor doktorčku Peganu! Končno besedo pa je povzel sodr. A. Kristan in, temeljito obračunavši s klerikalci, dal na glasovanje kandidaturo sodruga J. Kopača, ki je bila enoglasno sprejeta. Živel, Kopač, naš kandidat, je odmevalo po dvorani in vrtu. — Tako zmagonosno je torej končal prvi soc. demokratični shod v Cerknici, in 14. maja bo videl slovenski svet, koliko rdečih glasov odda naša občina! — Liberalci so sklicali truc-shod, na isti dan in uro kakor

mi, in celo v gostilno, ki stoji nasproti Zalarjevi, nabili so vse polno lepakov — udeležba pa je bila tako minimalna, da so kandidat Gruđen in njegovi korteši dr. Triller, Cham, idrijski Tavzes in Dragotin Lapajne kar strmeli. Par radovednih kmetov je prišlo gledat «gospode», ali — zadosti so jih imeli! Vsi so bili pa enega prepričanja, da je gosp. Gruđen prav lahko najpoštenjši mož, ali za poslanca nesposoben! V potu obraza so se gg. korteši trudili govoriti praznim stenam! Da, da, — Cerknica bo rdeča! Naš kandidat je Josip Kopač in nihče drugi!

Grahovo. 16. m. m. zvečer je priredila socialna demokratična stranka pri nas jako lepo uspeli volilni shod. Sodrug A. Kristan iz Idrije je v gostilni g. Oblaka ob 8. uri zvečer otvoril z jedrnatim nagovorom zborovanje ter predstavil sodruga Josipa Kopača kot kandidata za državnozborskega poslanca. Sodrug J. Kopač je v poljudnem govoru obrazložil program socialne demokracije ter temeljito dokazal, da je edina socialna demokratična stranka tista, katera se v resnici bori za zboljšanje položaja trpečega ljudstva. Kandidatura sodruga J. Kopača je bila enoglasno sprejeta. Shod je trajal tri ure. — Pripomnimo, da je bil ta shod prvi sploh, ki se je vršil na Grahovem. Dotlej niso niti klerikalci niti liberalci še sklicali shoda v tem kraju. Socialna demokracija je prva šla v ta kraj; javno in glasno je prva povedala Grahovčanom svoj program. — Tamošnji klerikalci so proti sodrugu Kristanu in Kopaču naščuvali šolske otroke, ki so metali kamenje na imenovana sodruga pri njiju prihodu v Grahovo. Pobožne Marijine device so jima napravile «ofreh» s škafi in renami, neki fanatizirani kovač pa je plesal ples sv. Vida. — Ali kljub hujskarijam grahovskega popa se je izvršil lepi shod, ki je in bo obrodil obilo sadu. Večina grahovskih kmetov bo volila sodr. Kopača.

Unec. 17. m. m. dopoldne se je predstavil na prav dobro obiskanem shodu pri Beletu sodrug Josip Kopač kot kandidat soc. demokratične stranke v našem okraju. Obrazložil je program in načela socialne de-

mokracije. Zborovalci so njegovo kandidaturo odobrili z navdušenjem! Unec bo 14. maja volil enoglasno sodr. Josipa Kopača!

Rakek. 17. m. m. zvečer se je vršil pri nas obilno obiskani volilni shod, na katerem je obširno razpravljajal o državnozbornih volitvah sodrug Anton Kristan iz Idrije, ki je tudi predstavil kandidata socialno demokratične stranke sodruga Josipa Kopača. Burno pozdravljen, je povzel bojevnik za pravice delavskega ljudstva, sodrug Josip Kopač besedo ter obrazložil jedrnat program socialne demokracije. Kandidatura sodr. Josipa Kopača, katero je dal sodrug Ambrož, ki je predsedoval shodu, na glasovanje, jo bila enoglasno odobrena. 14. maja pojde ves zavedni Rakek za sodruga Josipa Kopača! — 17. m. m. dopoldne je strašil tudi gosp. Gostinčar po Rakeku. Sklicjal je zaupni shodič, kojega se je kljub strastni agitaciji udeležilo 20 do 25 oseb, kateri so pa tudi le iz radovednosti prišli gledat klerikalnega možička, ki ima pogum, kandidirati v naših krajih, v katerih bodo 14. maja vsi oddali glasove za kandidata soc. demokracije.

Dolenji Logatec. 300 do 350 zborovalcev je napolnilo 19. sušca dopoldne velikanske prostore gostilne pri Kokoljevcu. Sodr. Ant. Kristan iz Idrije je pozdravil navzoče ter otvoril zborovanje. Na kratko je razložil zmisel volilnega shoda ter predstavil zborovalcem kandidata soc. dem. stranke sodr. Josipa Kopača. Sodr. J. Kopač je povzel besedo ter v dve uri trajajočem govoru pretresal program socialno-demokratične stranke, na katerem kandidira in kateri mu bo vodilo pri vsem delovanju v parlamentu in izven parlamenta. Ozrl se je tudi na klerikalno in liberalno stranko, kateri dve je seveda po zaslugi ocenil. Natanko je zbranim predložil narodnostni program socialne demokracije ter pokazal na enostavnost narodnega problema. — Shod se je soglasno izrekel za kandidaturo sodr. Josipa Kopača. — Sodr. Anton Kristan je še pojasnil delovanje meščanskih strank v parlamentu ter dokazal, da edina stranka, ki deluje in bode vedno delovala za ljudstvo, je socialno-demokratična stranka. Pozivljaj je na neumorno agitacijsko

delo za socialno-demokratičnega kandidata sodr. J. Kopača ter s slava-klici na socialno demokracijo zaključil lepi volilni shod!

Gorenji Logatec. 19. sušca pop. ob tretji uri je otvoril v Gorenjem Logatcu, v gostilni g. Šušnika sodr. A. Kristan volilni shod, na katerem se je predstavil kandidat sodr. Josip Kopač. Izvajanje sodr. J. Kopača so bila prav zanimiva. Raztolmačil je v poljudnem govoru program soc. dem. stranke, orisal jasno življenje na Slovenskem, dotaknivši se klerikalne in liberalne stranke, ki sta doslej hoteli imeti v zakupu slovensko ljudstvo! Pokazal je v lepi obliki na klerikalizmu ter razjasnil razliko med vero in cerkvijo . . . Zborovalci so pazno poslušali govornika ter mu tupatam prav burno aplavdirali. — Govorila sta še sodr. Ant. Kristan iz Idrije in sodr. Ambrož iz Rakeka. Prvi je orisal delovanje meščanskih strank v parlamentu, drugi pa je naslikal v drastičnih barvah požrešnost raznih cerkvenih služabnikov, ki imajo sicer vedno na jeziku Kristove nauke, v resnici so pa vedno proti tem naukom. Denar, denar in denar je njihovo geslo. Kandidatura sodr. Josipa Kopača se je soglasno odobrila.

Na shod v Gorenjem Logatcu so došli tudi nekateri «liberalni zaupniki» od shoda pri Kramarju, češ, tam doli so sami gospodje, ki se nikoli niso niti za kmeta niti za delavca delovali in ne bodo . . .

Žirovske občine. Velikonočni ponedeljek t. l. je bil v našem kraju za socialno demokracijo prav znamenit dan. Liberalno politično društvo «Jednakopravnost» iz Idrije je na ta dan sklicalo dvoje javnih volilnih shodov, enega na Kljuko v Bogatajevo gostilno za volilce iz Ledin, Srnjaka, Govejeka, Vrsnika in Iderščka, drugega pa na Dobračevo za volilce Žirov, Sela, Nove in Stare vasi. — Shod na Kljuki je bil prezanimiv! Otvoril ga je idrijski župan Šepetavec, govorila pa sta za liberalce not. kandidat Tavzes in obč. tajnik Julij Novak iz Idrije. Oba sta ponujala kmetom «kmečkega» kandidata Janeza Grudna, ki «odvaga oba druga, da odletita v zrak» (besede Tavzesove!). Za socialne demokrate je dobil besedo sodr. Anton Kristan, ki je podrobil

ostri kritiki liberalce in klerikalce ter razvil v jasnem, burno odobranem govoru, program socialne demokracije. Ko je dal potem g. župan Šepetavec Grudnovo kandidaturu na glasovanje, ni se vzdignila **nobena** roka zanj. Volilci Ledin, Srnjaka, Govejeka so torej soglasno odklonili Grudna ter odobrili kandidaturu **Josipa Kopača**, socialnega demokrata. Ljudstvo bo volilo na celi črti Josipa Kopača! — Prav enako zanimivo se je izvršil shod na Dobračevem. Govorila sta Julij Novak in Fr. Tavzes ter ponujala kmetom in delavcem — Grudna. Zaman seveda! Ko je povzel soodr. **Anton Kristan iz Idrije** besedo, postal je ta shod res **shod!**

S krepkimi besedami je opisal govornik kmečko vprašanje, pokazal, kako so zastopali dosedaj kmeta, kako se mu je godilo ves čas dosedaj ter logično izvel, da edino socialna demokracija je še tista stranka, kateri more kmet zaupati. Viharno odobranje je kazalo, da govori sodrug Ant. Kristan iz srca vsem navzočim. Burni klici: Kopač je naš kandidat, doneli so po dvorani gostilne pri »Županu«. Idrijski gospodje meščani so sicer skušali vpiti »Živio, kmet Gruden«, ali odziva ni bilo. Zborovalci so vpili: kje pa je Gruden, Kopač je bil pred tednom v Žireh ter je pokazal, da je mož! Živel, **Kopač**, naš kandidat! Župan Šepetavec, ki je predsedoval shodu, se ni upal kandidature Grudnove niti na glasovanje dati, kajti bal se je, da bode doletela Grudnovo kandidaturu **ista** usoda na Dobračevem, kot jo je na Kljuki! — Eno je gotovo: Žirovska občina bo 14. maja z glasovalnimi listki pokazala, da hoče imeti **Josipa Kopača** za zastopnika v državnem zboru **in nikogar drugega!** — Liberalci so pa pravzaprav smešni ljudje! Trdijo, da so »meščanska stranka, da so buržoazijska stranka«; kmeta pa hočejo loviti, da bi šel za njo. Kmet je pa prevdaren in pojde za **socialnim demokratom!**

Kako klerikalci pomagajo kmetu?

Predrzní so klerikalci! Lažejo se na take načine, da se to poštenemu človeku gnjusi!

Zlasti pa so mojstri, kadar se lažejo kmetu. Natvezujejo mu, da le oni, in le oni pomagajo kmetu in le oni ga bodo rešili. Na par slučajih hočemo zato pokazati, kakšni prijatelji kmetiča so ti lažnjivi, ničvredni klerikalci!

Ni dolgo še od tega, odkar je bilo dovoljeno olajšanje zemljiškega davka. Olajšanje bi imelo znašati **tri milijone kron!** Pri razpravi se je vnel prepír, na kakšen način naj se ta olajšava zemljiškega davka razdeli! Česki poslanec dr. Kaizl je predlagal, naj se zemljiški davek le malim in srednjim kmetom olajša, veleposestnikom pa **ne!** Po tem predlogu bi se olajšalo kmetu, katerega čisti katastralni obnos bi bil določen na 400 kron, pri eni kroni 10 in pol vinarja; onim kmetom, katerih katastralni čisti obnos bi znašal od 400 do 1000 kron, pa bi se popustilo pri vsaki kroni 11 vinarjev. Kmetom s katastralnim čistim obnosom od 1000 do 2000 kron pa bi se popustilo le 7 in pol vinarja pri eni kroni! Veleposestnikom pa se ne bi popustilo nič!

Ta predlog je bil prav pošten in pravičen. Propadel pa je — ker so klerikalci glasovali proti njemu! Veleposestnik baron Dipauli (predsednik katoliške ljudske stranke) je besno pobijal predlog dr. Kaizla, češ, tu se hoče na stroške veleposestnika rediti malega kmetiča!

Sprejet pa je bil predlog, ki je dal tako le olajšanje:

1,800.000 kmetičem se je olajšal na leto davek za cele — **tri krajcarje!**

750.000 kmetičem za — **šest** krajcarjev;

800.000 » za — petnajst krajcarjev;

1000 posestnikom večjih zemljišč se je popustilo po 60 goldinarjev na leto;

639 pa po 150 goldinarjev na leto;

218 pa vsakemu 1800 goldinarjev.

Knezu Schwarzenbergu pa — 16.000 goldinarjev!

Kdor zna računati, sam prav lahko izračuna, komu je pomagala olajšava davka! Malemu in srednjemu kmetu prav nič. Seveda: Klerikalne stranke vodijo v vseh na-

rodih najbogatejši možje: princ Lihtenstein, baron Dipauli, graščak dr. Sušteršič itd. itd.

Klerikalci že vedo, zakaj tako delajo! Malega kmetiča strašijo s hudičem in «z vero v nevarnosti» ter mu obetajo vse mogoče in nemogoče. Bogatinom in sebi pa polnijo mošnje?

Največji veleposestniki so sploh kleri-

kalc! Komende viteškega reda so povsod veleposestva, škofije istotako; celo mnogo župnij je zapisanih med veleposestvi. Na Kranjskem so veleposestva: Ljubljansko škofijstvo (Goričane), Komenda nemškega viteškega reda (Črnomelj, Metlika, Ljubljana), župnišče Št. Rupert, župnišče Št. Vid pri Zatičini i. t. d. i. t. d.

ZMES.

Kandidature. Izvrševalni odbor naše stranke je dogovorno s prizadetimi organizacijami in zaupniki sklenil v okrajih Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava, Lož kandidirati v državni zbor sodr. **Antona Mozetiča**, prožnega mojstra v Nabrežini. Sodrugi v teh okrajih se pozivljejo, da agitirajo za tega moža. Klerikalci v teh okrajih kandidirajo urednika «Domoljuba» dr. Žitnika, liberalci pa veleposestnika Deklevo. — V okrajih Radovljica, Kranjska gora, Trzič kandidira za našo stranko sodrug dr. **Anton Dermota**, odvetniški kandidat v Ljubljani in urednik «Naših Zapiskov». Za te okraje je strankarski zbor določil sicer sodr. J. Kopača, ali ta je odložil to kandidaturo, ker se mora posvetiti popolnoma našemu volilnemu okraju, v katerem bo tudi zmagal, ako napnemo vse svoje moči! Klerikalci kandidirajo proti sodr. dr. Dermotu poštarja Pogačnika iz Podnarta. Sodrugi po Gorenjskem morajo sedaj neumorno delovati za sodr. dr. **Dermoto!** — Ljubljanska okrajna organizacija kandidira pri bližajočih se obč. volitvah v tretjem razredu sodr. dr. **Antona Dermota** in **Etbina Kristana** v občinski svet. Čas bi že bil, da pride v obč. svet ljubljanski enkrat malo opozicije. Gospodje so pač preveč med seboj! — Imenitno je pri vsem tem to, da je liberalna

stranka postavila sodr. **Etbina Kristana** kar na lastno pest za kandidata ter ga priporoča ljubljanskim volilcem kot izredno sposobnega moža, katerega vstop v obč. svet ljubljanski bode velike važnosti. Kompromisa med soc. demokrati in liberalci pa **ni**, kar se s tem vsem onim naznanja, ki so sodili po pisanju «Slovenskega Naroda», da je.

Kako delajo klerikalni župani pri sestavi volilnih imenikov? Županstvo v Črnem vrhu nad Idrijo ni vpisalo kar 12 volilcev iz občine Idrijski log — ker so socialni demokratje, dasi je lastnik hiš, kjer dotični volilci prebivajo, natančno že meseca svečana naznanil županstvu vse volilce. Županstvo je klerikalno. Vse se je izpustilo iz hudočnosti, češ, morebiti se bodo zanesli, ker so naznanjeni, pa se bodo zmotili, in 12 socialnih demokratov bode orožano volilne pravice! Če bodo pa reklamirali, bodo pa imeli sitnosti, ker jim bode treba preskrbeti rojstne liste in iskaze o enoletnem bivanju itd. — Iz tega slučaja je jasno razvideti, da naj se reklamira povsod! Volilci! Pozor na volilne imenike! Vsakdo naj pogleda, če je vpisan! Če ni, pa takoj reklamirati! Takoj, in če bode prepozno. Klerikalci bodo povsod skušali oslepariti zavedne volilce za njihovo pravico.

Iz idrijskega okraja.

Občni zbor bratovske skladnice se je vršil 24. marca dopoldne. Delegatov je bilo 84. Pri volitvi nadzorstva so bili z vsemi glasovi izvoljeni sodrug: Velikanje Ivan I., Alič Leopold II. in Anton Vončina. —

Letno poročilo o delovanju in stanju bratovske skladnice se je vzelo po poročilu sodruga Jožefa Logarja na znanje. Konec leta 1906 je bilo 1198 članov, preskrbovancev pa 338, soprog preskrbovancev 1265, otrok

2026. V l. 1906 je obolelo 1178 članov, ki so bili bolni 22.949 $\frac{3}{4}$ dneva. Umrlo je skupaj 147 pripadnikov bratovske skladnice, in sicer 77 odraslih, 70 pa otrok. Upokojilo je rudniško ravnateljstvo v l. 1906 — 38 rudarjev, oziroma žumarjev. 8 članov pa je med letom izstopilo, 56 pa pristopilo.

Dohodkov je imela preskrbninska blagajna — 113.470 kron 90 vin, izdatkov pa 16.405 kron 82 vin. manj. Preskrbninska blagajna ima premoženja 1.140.207 K 43 vin. Rezervni zaklad znaša sam 1.130.722 K 43 vin. — Račun bolniške blagajne za l. 1906 kaže: dohodkov 52.170 kron 55 vin, izdatkov pa 962 kron 28 vin. manj. Za zdravila je plačala bolniška blagajna 12.547 K 39 vin., za bolniške stroške 2574 K 57 vin., za bolniške dneve 26.335 kron 12 vin. Bolniška blagajna ima imovine 6729 kron 25 vin. Sprejete predloge objavimo prihodnjič.

«Slovenec» se zaganja v našega urednika, češ, da je na Črnem vrhu govoril nekaj, kar ni res! Mi konstatiramo, da je naš urednik govoril le to, kar je res. Dejal je glede slučaja paznika K.: govori se po Idriji, da je paznik K. prišel k Oswaldu vprašat ga, ali se mu bode posodilo iz kršč. posojilnice in Oswald je dejal takoj: «Kaj pa volitve i. t. d.» — Tako se je govorilo po Idriji! — Kako se pa dela — o, bratec krščanski, kar lepo molčite! Ko bomo imeli malo več časa, bomo posvetili Vam še natančnejše podatki. Prosimo: čemu pa ste v Idriji ustanovili katoliško posojilnico? Saj imate vendar v Okrajni hranilnici polovico svojih odbornikov! Ali Vi ste ustanovili svojo lastno posojilnico le zategadelj, ker ste jo rabili, oziroma jo rabite za namene, ki so vam prav! Oj — klerikalci, bratec ste, da malo takih. Ljudstvo pa se že probuja, in pride kmalu čas, ko vas lo zapodilo!

Volilni sklad. Pozivljamo vse sodruge, naj agitarijo za volilni sklad. Stroškov je veliko.

Žensko društvo „Veda“ v Idriji je imelo 10. t. m. svo redni občni zbor, na katerem se je izvolil zopet stari odbor, ki je izvolil za predsednico sodruginjo M. Hladnikovo. Na občnem zboru se je sklenilo, da se bo od zdaj še čvrsteje agitiralo za «Vedo» in čipkarsko zadrugo. Finančno stanje «Vede» je prav ugodno! Sprejelo se je več prav umestnih predlogov. — «Veda» pristopi k strokovni komisiji na Dunaju. Delavke! Pristopajte v «Vedo»! Zapisuje se vsak dan v prostorih «Prve idrijske čipkarske zadruge» ter v sobotnih zvečer v prostorih rudarskega društva.

Obrtna pomožna blagajna v Idriji je imela svoj občni zbor 10. m. m. pri Hani. Udeležba je bila srednja. Poročilo tajnika in blagajnika se je sprejelo na znanje ter se je blagajniku g. Šabcu za njegovo vestno delo podelilo absolutorij, kar je predlagal v imenu nadzorstva g. A. Primožič. Pri volitvi v nadzorstvo se je izvolilo od strani rednih članov sodruga Jurija Gerovška in Frana Stepišnika, oba uslužbenca v Občnem konsumnem društvu, od strani podpornih članov pa trgovec I. Lapajnetič — Sklepanje o spremembi pravil se ni moglo vršiti, ker ni bilo $\frac{2}{3}$ članov na-

vzočih. — Izvolil se je še odbor za prireditev javne tombole, ki se je sklenila prirediti v korist rezervnega sklada blagajne. — Načelnik Rupnik je nato zahvalivši se za udeležbo zaključil zbor.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner« ?

Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vsehlvrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Kašelj!

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlepanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko »Tri jelke«. — Zaloga pri 24—7

Danielu Pirnu, lekarnarju v Idriji.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.